

24-25 ТРАВНЯ

**УРОЛОГІЯ, АНДРОЛОГІЯ,
НЕФРОЛОГІЯ —
ДОСЯГНЕННЯ, ПРОБЛЕМИ,
ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

«УРОЛОГІЯ, АНДРОЛОГІЯ, НЕФРОЛОГІЯ – ДОСЯГНЕННЯ, ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ»: Матеріали ювілейної науково-практичної конференції / Під ред. В.М.Лісового, І.М.Антоняна та ін. – Харків, 2018. - 360 с.

У збірнику всебічно висвітлені питання найбільш поширених захворювань сечовидільної та статевих системи. У тематичних розділах представлені статті та тези, присвячені найбільш актуальним проблемам онкологічної, геріатричної та педіатричної урології; представлені досягнення візуальної та лабораторної діагностики, досвід хірургів-урологів і лікарів-репродуктологів. Особливу увагу приділено актуальним проблемам нефрологи, трансплантації та діалізу.

Матеріали представляють науковий і практичний інтерес для урологів, андрологів, гінекологів, нефрологів, трансплантологів, хірургів, сексопатологів, сімейних лікарів і лікарів-інтернів.

Редакційна колегія: В.М. Лісовий, І.М. Антонян, Н.М.Андон'єва, Д.В.Щукін, І.А.Гарагатий, А.В.Аркатов, В.І. Савенков, Г.Г.Хареба, І.А.Туренко, Р.В.Стецишин, Т.О.Торак

Редакція не відповідає за зміст статей, які представлені авторами.

УДК 616-616.6

- во время беременности пациентке с нефроптозом необходим регулярный контроль общего анализа мочи;
- единственным инструментальным методом диагностики нефроптоза у беременных является ультразвуковое обследование;
- при нарушении оттока мочи или изменениях в ее составе показана консультация уролога для решения вопроса стентирования патологически подвижной почки;
- при присоединении пиелонефрита – госпитализация в специализированное отделение патологии беременности;
- рекомендуется ношение специального бандажа и упражнения, разгружающие и укрепляющие мышечный пресс;
- при нефроптозе, впервые диагностированном в период беременности, основная цель – предупреждение и снятие болевого синдрома путем ношения бандажа для беременных. Вопрос об оперативном лечении предпринимается в послеродовом периоде.

Под нашим наблюдением находилось 55 беременных с нефроптозом, диагностированным до наступления беременности, и 25 беременных, которым была выполнена нефропексия до наступления беременности. У 10 беременных во втором триместре диагностирован правосторонний гидронефроз II степени. С целью улучшения оттока мочи из заблокированной почки этим пациенткам были установлены стенты длительного нахождения в верхних мочевых путях. С профилактической целью им был назначен Супракс Солютаб по 400 мг 1 раз в сутки в течении 10 дней вместе с Солидагореном по 25-30 капель 3 раза в день месячными курсами. Остальным 45-ти пациенткам был назначен Солидагорен по 25-30 капель 3 раза в день – длительно. Контрольное УЗИ, выполненное в III триместре, не обнаружило ухудшение функционального состояния почек у наблюдаемых беременных. У всех пациенток с нефроптозом произошли физиологические роды. В послеродовом периоде им проведено комплексное урологическое и рентген-урологическое обследование.

ПОРУШЕННЯ ЧОЛОВІЧОЇ ФЕРТИЛЬНОСТІ ПІД ВПЛИВОМ СВИНЦЮ

Стусь В.П., Білецька Е.М., Онул Н.М., Поліон М.Ю.

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», м.Дніпро

Вступ. Збереження та зміцнення репродуктивного здоров'я населення стає однією з ключових проблем медико-соціального характеру. При цьому безпліддя є найбільш вагомим порушенням генеративної сфери, адже нині день частота безплідного шлюбу складає 10–15% у різних популяціях і у 40–50% випадків причина безпліддя пов'язана з порушенням фертильності чоловіків, що потенціюється масштабним антропогенним забрудненням довкілля.

Мета дослідження. Визначити, чи концентрація свинцю крові та сперми у фертильних та безплідних чоловіків без професійного впливу свинцю пов'язана з якістю сперми та репродуктивним результатом.

Матеріали та методи. Клініко-гігієнічна оцінка репродуктивного здоров'я населення проведена у 192 чоловіків Дніпропетровської області, що проживають у промисловому та контрольному, умовно «чистому» місті. Крім того, для вивчення особливостей транслокації металів з крові до репродуктивних органів чоловіків розраховували: індекс гематоеякуляторної міграції (ІГМ) – відношення концентрації металу в еякуляті до його вмісту у цільній крові, ум. од.

Результати. В результаті проведених досліджень встановлено, що середня концентрація свинцю у крові фертильних чоловіків промислового міста становить $0,063 \pm 0,005$ мг/л, контрольного - $0,051 \pm 0,003$ мг/л, по обом містам - $0,059 \pm 0,004$ мг/л. Вміст металу в спермі фертильних чоловіків коливається в межах 0,02-0,100 мг/л, що за середніми показниками становить $0,049 \pm 0,002$ мг/л при практично ідентичних показниках у промисловому і

контрольному місті. Концентрація свинцю у крові та еякуляті безплідних чоловіків обох міст спостереження практично не відрізняється і складає в середньому $0,061 \pm 0,005$ та $0,062 \pm 0,005$ мг/л відповідно. При цьому ІГМ становив $0,83$ ум.од.

Результати дослідження потенціалу фертильності чоловіків Дніпропетровської області свідчать, що в усіх обстежених чоловіків після 4-7-денного статевого утримання об'єм еякуляту коливався в межах 2-6 мл. В'язкість сперми в чоловіків з нормальною фертильністю коливалася в межах 0-0,5 см і за середніми показниками становила $0,34 \pm 0,02$ та $0,23 \pm 0,02$ см у промисловому і контрольному містах, відповідно. У чоловіків інфертильної групи в'язкість сперми мала значно більші межі коливань – 0-10 см, що за середніми показниками становило $3,37 \pm 0,31$ см і $2,95 \pm 0,58$ см у промисловому і контрольному містах, відповідно.

Час розрідження еякуляту у фертильних чоловіків був в межах 20-40 хв., інфертильних – 20-60 хв., реакція рН слабко лужна і становила в середньому $7,49 \pm 0,03$ - $7,79 \pm 0,006$ ум.од. при коливаннях даного показника у межах 7,0-8,0.

Загальна кількість та концентрація сперматозоїдів у еякуляті фертильних чоловіків за середніми значеннями становила $90,14 \pm 5,58$ та $96,09 \pm 6,83$ млн, $25,61 \pm 1,01$ і $28,53 \pm 1,11$ млн/мл, відповідно, у промисловому та контрольному містах. У безплідних чоловіків промислового міста середня концентрація сперматозоїдів у еякуляті – $14,39 \pm 1,41$ млн/мл.

У чоловіків з нормальною фертильністю прогресивна рухливість сперматозоїдів (категорія А+В) становила за середніми значеннями $63,39 \pm 0,61$ і $62,63 \pm 0,68$ %, відповідно, у промисловому і контрольному містах. Аналогічна ситуація спостерігалася стосовно загальнорухомих форм сперматозоїдів (категорія А+В+С) – відповідно $82,13 \pm 0,77$ та $81,19 \pm 0,64$ %. У групі чоловіків з ідіопатичним безпліддям кількість прогресивно-рухливих сперматозоїдів (кат. А+В) у середньому становила $32,45 \pm 1,81$ % і $43,30 \pm 2,3$ %, а загальнорухливих сперматозоїдів (кат. А+В+С) – $41,87 \pm 2,3$ % та $53,60 \pm 3,5$ %, відповідно, у промисловому і контрольному містах.

Кількість живих форм сперматозоїдів у фертильних чоловіків обох міст спостереження коливалася у межах 51-92 % і за середніми показниками становила 72,15 - 75,28 %. У групі безплідних чоловіків кількість живих форм сперматозоїдів у еякуляті коливалась від 0 до 96 % і за середніми показниками становила $64,13$ - $73,47$ % .

Кількість форм з нормальною морфологією в усіх дослідних групах коливалась в межах 14-80 %, що в середньому складало $57,96$ - $59,19$ % для фертильних чоловіків та $50,6$ - $54,67$ % – для безплідних. Не виявлено жодного чоловіка зі зниженням даного показника нижче нормативного рівня – 4 %. Патологічно змінені форми сперматозоїдів зустрічаються з частотою від $40,8 \pm 1,11$ % у фертильних чоловіків контрольного міста до $49,1 \pm 2,42$ % – у безплідних, які проживають у промисловому місті.

Висновки. У патогенезі порушення фертильності чоловіків важливу роль відіграє рівень свинцю у біосубстратах, який у 1,2–2,1 разу вищий в умовах промислового міста порівняно з нормативним рівнем. При цьому запліднюючі властивості еякуляту фертильних чоловіків промислового регіону відповідають нормативам ВООЗ, у той час як у інфертильній групі виявлено різні форми патології, серед яких домінуючими є азооспермія, астенозооспермія, олігозооспермія. Якість еякуляту у фертильних чоловіків промислового міста в 1,1–1,3 рази нижча порівняно з даними контрольного та в 1,1–12,8 разів вища за показники інфертильної групи.

Порушення сперматогенезу можуть слугувати як швидкореагуючий і вірогідний критерій оцінки процесів адаптації і дезадаптації організму чоловіків при впливі ксенобіотиків довкілля, зокрема свинцю. При цьому маркерами впливу є загальна кількість сперматозоїдів у еякуляті, їх концентрація та рухливість, кількість патологічних форм сперматозоїдів та в'язкість сперми.